

Inspiratiefiche

door Catherine Verguts

Keerpunt : de hele wereld tegen Maximiliaan en omgekeerd!

Auteur: Goedele Ghijsen

Uitgever: Salto

Jaar van uitgave: 2025

Over de maker

Als klein meisje kroop Goedele Ghijsen (1974) in de appelboom om ongestoord te kunnen lezen. Omdat ze leefde van verhalen, werd ze leerkracht Nederlands. Tegenwoordig geeft ze creatief schrijven aan jongeren en aan volwassenen. Haar huis is geïsoleerd met boeken, maar er is één ding dat ze nog liever doet dan lezen: zelf schrijven.

Keerpunt is haar tweede coming-of-age-roman, na *Onderstroom*. Goedele Ghijsen weet heel wat lezers te raken met haar verhalen die blijven nazinderen. Ze schrijft toegankelijk voor jongeren die af en toe lezen, en verstopt verschillende lagen in het verhaal waardoor ook veellezers geboeid raken door haar verhalen. Haar eerste boek voor tieners *Vluchtweg* kreeg een White Raven en werd genomineerd voor de Leesjury.

Korte inhoud

Sinds Max' ouders uit elkaar zijn, lijkt hij nergens nog echt thuis te horen. Na de zoveelste confrontatie met zijn moeder en stiefvader vlucht de zestienjarige Max het huis uit. Hij trekt naar de enige plek die hij kan bedenken: de boot van zijn zieke grootvader.

Max bekijkt de wereld als één groot spel: iedereen, van zijn ouders tot de havenmeester en de kassier, is een tegenstrever die hij moet 'verslaan'. Hij weigert te voldoen aan te hoge verwachtingen en sluit zich af.

Op de steiger leert hij Minne kennen, een meisje dat ook op een boot verblijft. Bij haar mag hij eindelijk zijn wie hij is, zonder dat er iets van hem wordt verwacht. Toch blijft Max wantrouwig. Hij is zo in zijn eigen problemen verzonken dat hij niet eens vraagt waarom Minne daar eigenlijk woont en hij negeert haar waarschuwingen om meer rekening te houden met de buitenwereld. En dan vindt hij een klein, angstig meisje in een vogelkijkhut. Ze lijkt zijn hulp nodig te hebben. Hij herkent zich in haar angst en boosheid. Maar Max komt hierdoor nog meer klem te zitten, tot hij moet toegeven dat hij hulp nodig heeft.

Doelgericht in interactie met de inspiratiefiche

Kinderen en jongeren die meedoen met de Leesjury lezen bewust en actief. Sommigen doen dit tijdens hun vrije tijd in de bibliotheek, thuis of via de school. Jij als begeleider helpt hen daarbij. Door met hen in interactie te gaan, doe je hen als lezer groeien in hun literaire competenties.

Daarbij komen vier aspecten aan bod: juryleden beleven, interpreteren, analyseren en beoordelen de Leesjury-boeken.

De inspiratiefiches van de Leesjury bieden jou als begeleider houvast. Ze nodigen je uit om met gerichte vragen en opdrachten te werken. Zo help je de leeservaring van je juryleden te verrijken en verdiepen. Je leest er meer over op <https://www.deleesjury.be/doelgericht-interactie-met-de-inspiratiefiches>.

Deze fiches zijn opgemaakt voor elke Leesjury-begeleider, in de bib of op school. Sta je voor de klas? Elke fiche is gelinkt aan enkele minimumdoelen en eindtermen van het Vlaamse onderwijs. Op het einde van deze inspiratiefiche vind je de gelinkte minimumdoelen of eindtermen.

1

VOOR HET LEZEN

- Wat vertelt de titel “Keerpunt” over het boek? Kan je op basis daarvan een voorspelling maken over de inhoud?
- Wat vertelt de cover je over waar het boek over zou kunnen gaan? Wat spreekt je aan of juist niet aan in deze cover, en waarom? In hoeverre zou deze cover je overtuigen om het boek te lezen en wat zorgt daar wel / niet voor?
- Bekijk de achterflap van het boek. Welke elementen staan erop? (korte inhoud die je in de tekst wil trekken, positieve quotes van lezers, een korte beschrijving van het kernthema) In hoeverre zou deze achterflap je overtuigen om het boek te lezen en wat zorgt daar wel / niet voor?
- Lees dit fragment uit het boek (p.64). Kan je op basis hiervan voorspellen waar het verhaal over zal gaan? Wat kan je uit dit fragment afleiden over het personage? (het suggereert een verhaal over overleven en ontsnappen (verstoppen en vluchten), er is sprake van stiekem handelen als we in een spel of een avontuur: wachten tot het donker is, een deurcode “kraken”, een havenmeester vermijden die een “test” zou kunnen afnemen, het personage plant zijn volgende stappen en test het zijn “nieuwe vaardigheden” uit)

“Uiteindelijk zweet ik geen ijsgekoeld zoutwater meer en lukt het me om in blokken van enkele uren te slapen. Stilaan krijg ik weer lucht zonder de snijdende pijn. Het lukt me om in muizenhapjes het laatste stukje Twix op te eten en ik wankel naar het toilet. [...] Dan wacht ik tot de schemering valt. Mijn krachtveld is nog niet sterk genoeg om de test van de havenmeester te doorstaan. De zonsondergang is het moment om mijn nieuwe vaardigheden uit te testen. Het verlaten van de boot lukt steeds beter, ook al sta ik nog wankel op mijn benen. Alleen moet ik dadelijk wel de code van de deur van het sanitair zien te kraken. Vandaag moet ik niet om het hol van de leeuw heen, maar recht tot in zijn muil.”

2

TIJDENS HET LEZEN

- Toets tijdens het lezen je verwachtingen op basis van titel, cover en flaptekst af. Klopten jouw verwachtingen? Toets ook je voorspellingen op basis van het fragment af.
- Geef de juryleden een bepaald personage om op te focussen tijdens het lezen.
 - Max
 - Moeder en manager
 - Vader
 - Opa
 - Minne
- Denk tijdens het lezen voor dat personage na over de volgende vragen:
 - Wie ben je? Hoe kan je jezelf omschrijven?
 - Wat wil je?
 - Wat heb je goed gedaan in relatie tot Max?
 - Wat had je anders kunnen aanpakken?
 - Hoe ben je gegroeid doorheen het verhaal?
- In het boek komen veel vergelijkingen met vogels voor. Duid die aan en denk na over de betekenis van die vergelijkingen.

3

NA HET LEZEN

Introductie

Goede Ghijsen schrijft: "Ik wil graag verhalen schrijven voor jongeren die niet houden van dikke boeken. Het boek moet leesbaar zijn, maar wel gelaagd."

- Vind je dat ze daarin geslaagd is? (aan de oppervlakte is het een spannend verhaal van politie (Scotland Yard) en boef (Mister X), maar eronder zitten veel thema's (zie onder))
- Wat kunnen volwassenen (meneertjes altijd-overtuigd-van-hun-eigen-gelijk en mevrouwtjes luister-eens-naar-iemand-die-het-kan, p.7) leren als ze 'Keerpunt' zouden lezen?
- Aan wie zou je het boek aanraden en waarom?

Voorspellingen aftoetsen (titel, cover, flaptekst)

- Kijk naar de symbolen die op de cover staan. Kan je hiermee het verhaal reconstrueren?
 - Begin
 - Steelt geld van moeder en de manager
 - Gaat sleutel halen bij zijn opa
 - Neemt de trein naar Brussel
 - Gaat kleren kopen in vintage winkel in Brussel

- Neemt opnieuw de trein naar zee
 - Gaat eten kopen
 - Gaat naar de boot van zijn opa
 - Schrijft in het logboek van zijn opa
 - Leert Minne kennen in de douches van de gaven
 - Minne leert hem naar vogels te kijken / Hij vindt Zaya in de vogelkijkhut
 - Hij neemt Zaya mee naar de camping
 - Eten?
 - Hij mag opnieuw beginnen
- Welke andere covers / beelden kan je bedenken voor het boek?
- Wat was het echte 'Keerpunt' voor Max? (Zaya wordt ziek en hij moet hulp vragen, beseft dat er anderen zijn om ook rekening mee te houden) Waarom zou de auteur deze titel gekozen hebben? Vind je de titel goed gekozen? (bij het zeilen heb je een keerpunt, waardoor je terugkeert naar een veilige haven, p.171) Kan je andere titels voor het boek bedenken?
- Op welke manier zijn je voorspellingen uit de fase 'voor het lezen' wel of niet uitgekomen? Werden je verwachtingen ingelost?

Introductievragen personages

- Wie was je lievelingspersonage uit het boek? Welk personage begrijp jij het best? Waarom?
- Wie heeft Max het meest beïnvloed, positief of negatief?
- Is Max zelf ook schuldig aan zijn situatie?
- Minne en Max vergelijken zichzelf met verschillende vogels. Welke vergelijkingen had je gevonden tijdens het lezen? Welke vergelijking vind jij het best passen bij hen?

Slechtvalk	slaat anderen uit de lucht (p.80)
Ganzen	helpen elkaar door om beurt het gevecht met de wind aan te gaan (p. 101) moet na een winter in het zuiden terug naar huis vliegen (p.160)
Een lonely bird	Eenzaat (p.102)
	Een vogel die uit het nest werd geduwd (p.124)
Koekoek	ik heb niet eens een eigen nest en zadel anderen op met de gevolgen van het kind dat ik wil redden (p.159)

- Wat zou er gebeuren na afloop van het boek? Hoe groeit Max verder? Wat zou hij gaan studeren? Hoe zou zijn band met zijn ouders veranderen?

Uitdieping personages

- Op basis van de voorbereiding maak je groepjes per personage. Eerst bespreken de groepjes samen wat ze gevonden hebben. Geef dan de opdracht om hun personage voor te stellen vanuit een ik-perspectief. Laat hen beginnen met: "Ik deed wat ik deed omdat..." Vraag hen om voorbeelden uit het boek te gebruiken. (antwoorden: zie bijlage 1)

Daarna mogen de anderen vragen stellen, alsof de personages zich moeten verantwoorden, bv.:

- Wist jij wat je met Max deed?
- Waarom koos jij daarvoor?
- Wat voel jij als je aan Max denkt?
- Enkele mogelijke vervolgvragen:
 - Max: Is weglopen een oplossing of uitstel?
 - Moeder en manager: Wisten jullie wat jullie verwachtingen met Max deden?
 - Opa: Is je manier van helpen altijd goed? (er zit ook iets passiefs in zijn rol)
 - Opa: Waarom gaf jij Max de ruimte die niemand anders hem gaf? (ervaring, leeftijd, ...)
 - Minne: Is jouw aanpak altijd respectvol voor Max? (ze is soms ook overweldigend)

Coming-of-age

Keerpunt is een typisch coming-of-age verhaal, een verhaal waarin een personage iets leert omdat die met uitdagingen van het opgroeien wordt geconfronteerd. Dit zijn typische onderdelen van zo'n verhaal. Kan je de verschillende delen hiervan ook toepassen op *Keerpunt*? (invulblaadje en antwoorden: zie bijlage 2)

Stijl

- Wat is je opgevallen aan de schrijfstijl? Wat vond je van die schrijfstijl?
 - korte hoofdstukken zorgen voor veel vaart in het verhaal
 - tellen van de hoofdstukken als in een computerspel
 - de lijstjes lezen snel en makkelijk en geven veel inzicht in de manier waarop Max naar de wereld kijkt – alsof hij probeert te categoriseren, zijn gedachten warrig van het ene onderwerp naar het andere
- Er zit veel beeldspraak in de tekst. Was je dat opgevallen tijdens het lezen? Kijk naar de lijst met voorbeelden van beeldspraak uit het boek (zie bijlage 3). Wat zijn je drie favoriete zinnen en waarom?
- Kan je verschillende vormen van beeldspraak herkennen? (je kan de uitleg en voorbeelden uit bijlage 4 gebruiken als introductie; antwoorden: zie bijlage 5)

Creatieve verwerking

Lijstjes

Materiaal

- papier
- schrijfgereif

Max maakt graag lijstjes. Kunnen de juryleden ook lijstjes schrijven, net zoals Max?

- Denk aan een herinnering. Maak een lijstje van dingen die je je daarover herinnert (eventueel vanuit zintuiglijke kenmerken als wat zie / hoor / proef / smaak / ruik / voel je?)
- Welke vragen spoken 's nachts door jouw hoofd? (p.63)

4

VERDER LEZEN

Volgende boeken zijn gelinkt aan dit Leesjury-boek door hun onderwerp, thema, soort of genre. Je kan ze tippen aan je juryleden, zelf lezen en/of gebruiken bij volgende leesactiviteiten:

- Voor als je stuk bent / Schiavone Simson (Pepper Books, 2020) (gedichtenbundel voor iedereen die zich af en toe gebroken voelt)
<https://www.boekenzoeker.be/voor-als-je-stuk-bent>
- Een jaar voor mij alleen / Elin Meijnen (Leopold, 2026) (zoektocht alleen op reis waarin je jezelf beter leert begrijpen)
<https://www.boekenzoeker.be/een-jaar-voor-mij-alleen>
- EHBO ouders uit elkaar : een gidsend woordenboek / Marijke Umans, Jorinde Mahieu (ill.) (De Eenhoorn, 2023) (non-fictieboek over gescheiden ouders)
<https://www.boekenzoeker.be/ehbo-ouders-uit-elkaar-een-gidsend-woordenboek>

Andere boeken van Goedele Ghijsen vind je op Boekenzoeker:

<https://www.boekenzoeker.be/boeken?tekst=auteur%3A%20Goedele%20Ghijsen>.

Volgende bronnen werden gebruikt bij 'Over de maker':

- <https://ghijsen.be/>

5

EINDTERMEN

Met deze fiche kan je werken aan volgende eindtermen:

Finaliteit doorstroom

- Nederlands – 02.04: De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.
- Nederlands – 02.07: De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.
- Nederlands – 02.15: De leerlingen analyseren hoe in literaire teksten betekenissen worden gecreëerd met narratieve, poëtische en theatrale structuren en technieken.
- Burgerschap – 07.02: De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.

Finaliteit arbeidsmarkt

- Nederlands – 02.04: De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.
- Nederlands – 02.06: De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.
- Burgerschap – 07.02: De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.

Dubbele finaliteit

- Nederlands – 02.04: De leerlingen nemen notities bij het lezen en beluisteren van teksten.
- Nederlands – 02.06: De leerlingen drukken zich creatief uit met taal.
- Burgerschap – 07.02: De leerlingen reflecteren over het relationele, gelaagde en dynamische karakter van identiteit.

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Zo ontstaat er nog meer interactie in de Leesjury-community! Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de gewenste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

© Iedereen Leest en Catherine Verguts, 2026
Vormgeving: Simon Bequoye

BIJLAGE 1

MAX	
Wie ben ik?	<i>Ik ben een zestienjarige jongen die het gevoel heeft dat niemand me ziet zoals ik echt ben. Ik overleef op chips en choco en trek me liever terug dan dat ik vecht.</i>
Wat wil ik?	<i>Ik wil met rust gelaten worden. Ik wil bewijzen dat ik mijn eigen keuzes kan maken, zonder dat mijn moeder of stiefvader alles bepalen. Ik ben op zoek naar een plek om mezelf te kunnen zijn. Ik ben ook op zoek naar verbinding.</i>
Wat deed ik goed?	<i>Ik neem de sleutel van opa's boot en stap op de trein – zonder te zeggen waar ik naartoe ga. Dat is mijn vraag om gezien te worden, om mezelf te mogen zijn.</i>
Wat had ik anders kunnen doen?	<i>Ik had eerder kunnen praten met mijn vader of opa, in plaats van weg te lopen. Ik had mijn moeder kunnen confronteren met hoe haar woorden mij pijn doen.</i>

MOEDER & 'de manager'	
Wie ben ik?	<i>Wij zijn de volwassenen thuis. Moeder heeft alles gedaan om het gezin bij elkaar te houden, ook na de scheiding. De manager probeert orde en structuur te brengen.</i>
Wat wil ik?	<i>Wij willen het beste voor Max: goede resultaten, een toekomst, verantwoordelijkheidsbesef.</i>
Wat deed ik goed?	<i>We bedoelen het goed. We proberen Max dingen bij te brengen voor de toekomst.</i>
Wat had ik anders kunnen doen?	<i>We sturen Max naar zijn kamer als hij niet meegaat in onze verwachtingen. Dat lijkt logisch, maar het isoleert hem verder. Wij leggen druk op Max zonder het door te hebben. Onze verwachtingen klinken voor ons als zorg, maar voelen voor hem als afwijzing. Stiefvader had kunnen vragen wat Max nodig heeft, in plaats van enkel te zeggen wat hij verwacht. Moeder had Max vaker apart kunnen nemen om echt te luisteren, zonder oordeel.</i>

OPA	
Wie ben ik?	<i>Ik houd onvoorwaardelijk van Max, niet op basis van cijfers of prestaties.</i>
Wat wil ik?	<i>Ik wil dat Max zichzelf vindt, op zijn eigen tempo</i>
Wat deed ik goed?	<i>Ik verraad Max niet. Ik vertrouw hem zonder voorwaarden. Ik probeerde contact te maken zonder Max te forceren. Ik ben de enige die Max letterlijk een uitweg geeft zonder er iets voor terug te vragen.</i>

Wat had ik anders kunnen doen?	<i>Ik had misschien eerder kunnen ingrijpen in de sfeer thuis. Ik had Max kunnen aanmoedigen om toch ook met zijn moeder te praten, niet enkel weg te lopen.</i>
--------------------------------	--

MINNE

Wie ben ik?	<i>Ik ben een meisje dat ook op een boot woont. Ik ben excentriek, openhartig en niet bang om te zeggen wat ik denk. Ik heb ook mijn eigen problemen, maar ik verstop ze minder dan Max dat doet.</i>
Wat wil ik?	<i>Ik wil échte verbinding. Geen oppervlakkig gepraat. Ik ben nieuwsgierig naar Max. Hij is anders dan de mensen die ik ken.</i>
Wat deed ik goed?	<i>Ik ga de kajuit in bij Max zonder te vragen of hij dat wil. Dat is brutaal, maar dat had hij ook nodig om gezien te worden. Ik geef hem geen kans om zich te verstoppen. Ik luisterde naar het verhaal van Max, onvoorwaardelijk.</i>
Wat had ik anders kunnen doen?	<i>Ik had misschien wat meer geduld kunnen hebben met Max' geslotenheid. Misschien had ik eerder hulp kunnen inroepen om Max te helpen.</i>

BIJLAGE 2

fase	algemeen	In “Keerpunt”
<i>Status quo</i>	<i>Het personage wordt geconfronteerd met groeipijnen.</i>	
<i>De katalysator / motorisch moment</i>	<i>Er gebeurt iets dat het verhaal in beweging zet.</i>	
<i>De worsteling</i>	<i>De hoofdpersoon vermijdt de pijn en probeert het probleem op een verkeerde manier op te lossen. Hij maakt fouten, rebelleert en stelt overtuigingen in vraag.</i>	
<i>De helper</i>	<i>Iemand helpt de hoofdpersoon op weg om tot inzicht te komen.</i>	
<i>De climax</i>	<i>Een beproeving waarin het personage zijn kinderlijke onvolwassenheid of naïviteit definitief verliest.</i>	
<i>Het resultaat</i>	<i>Het personage komt moreel en psychologisch sterker, volwassener en zelfbewuster uit de strijd. Het personage beseft dat hij moet veranderen, niet de wereld om zich heen.</i>	

fase	algemeen	In “Keerpunt”
<i>Status quo</i>	<i>Het personage wordt geconfronteerd met groeipijnen.</i>	<i>Max ervaart de klassieke tienerfrustratie: hij vindt dat niemand naar hem luistert en weigert in een 'mal' geduwd te worden. Tegelijkertijd luistert hij zelf in het begin van het verhaal hij naar niemand. Hij weigert de nieuwe gezinssituatie te aanvaarden. Hij noemt bv. de nieuwe partner van zijn moeder consequent 'de manager'. Max worstelt intens met zijn zelfbeeld versus zijn imago. Hij vraagt zich voortdurend af wie hij echt is, maar is doodsbang voor het label dat de buitenwereld op hem plakt (crimineel, lafaard, idioot).</i>
<i>De katalysator / motorisch moment</i>	<i>Er gebeurt iets dat het verhaal in beweging zet.</i>	<i>De opstapeling van gebeurtenissen doorbreekt de status quo: de nasleep van de scheiding, met koorts naar school gaan, een slecht rapport en als absolute dieptepunt en startschot van de plot: een politieagent die plotseling in Max' kamer staat. Dit dwingt hem om in actie te komen (fight or flight).</i>

De worsteling	De hoofdpersoon vermijdt de pijn en probeert het probleem op een verkeerde manier op te lossen. Hij maakt fouten, rebelleert en stelt overtuigingen in vraag.	In de winkel van de kledij wordt het thema al aangehaald: p.42 "Sommige mensen hebben een omweg nodig om te worden wie ze zijn" Met zijn lange lijf komt Max op de mini boot terecht: hij past letterlijk niet in de mal waar zijn moeder hem wil instoppen Zijn blikveld vernauwt. Max vervalt in een ongenueanceerd zwart-witdenken waarin alles een achtervolging wordt en iedereen 'goed of fout' is.
De helper	Iemand helpt de hoofdpersoon op weg om tot inzicht te komen.	Opa door hem te vertrouwen, niet aan te dringen. Minne is een mentor in het verhaal door naar hem te luisteren en door hem te laten inzien dat hij moet kijken naar andere perspectieven, letterlijk stil te zijn en anderen de ruimte te geven. Minne vraagt hem om stil te staan bij anderen die zich zorgen maken "Je moet je afwenden van de lelijke kant, anders hou je het niet vol" "Elke mens heeft zijn zootje, je kan er niet van wegllopen"
De climax	Een beproeving waarin het personage zijn kinderlijke onvolwassenheid of naïviteit definitief verliest.	Zaya wordt steeds zieker. Zijn vluchtgedrag bereikt hier een psychologisch breekpunt. p. 160: "Hoe verder ik wegvlucht van die keuzes, hoe verder ik van mezelf verwijderd geraak." Max verliest zijn egocentrische blik wanneer hij inziet dat zijn eigen verlangens soms ondergeschikt zijn. Hij realiseert zich dat Zaya gebaat is met rust en afstand, en dat dit niet kan zonder haar ouders.
Het resultaat	Het personage komt moreel en psychologisch sterker, volwassener en zelfbewuster uit de strijd. Het personage beseft dat hij moet veranderen, niet de wereld om zich heen.	Max' blik is verruimd. Hij kijkt niet langer puur als gefrustreerd kind naar zijn omgeving: op het einde begrijpt hij eindelijk waarom zijn mama zo hard werkt. Door zijn ruzie met Minne over Zaya krijgt hij een spiegel voorgehouden: hij ziet in dat acties van volwassenen (hoe pijnlijk ook) soms voortkomen uit de beste bedoelingen en pure bezorgdheid. Hij accepteert dat fouten maken mag en dat je altijd opnieuw mag beginnen. Dit markeert zijn transformatie van een opstandige puber naar een zelfbewuste jonge volwassene. p. 171: "Opa leerde me dat je bij het zeilen altijd een keerpunt hebt, het punt waarop je terugkeert naar de haven. En zelfs als je in een wedstrijd als laatste de haven bereikt, heb je niet helemaal verloren, je hebt gewoon heel wat geleerd onderweg."

BIJLAGE 3

“Grijze pakken wolken spelen tikkertje in de lucht.

p. 76

“Ze had na zestien jaar gezelschap van het weekdier dat mijn vader was (haar woorden!) nood aan een vent met een ruggengraat.

p. 8

De deur schuurt als een oude gocart.

p. 101

“Ik heb geen gewone nachtmerries waarin je nog een verhaallijn kunt ontdekken, maar val van het ene beeld in het andere alsof in een bioscoop voortdurend van de ene naar de andere zaal wordt gekatapulteerd.

p. 64

“Minne grijnst alsof ze de loterij won en huppelt voor me de kajuit uit.

p. 76

“Ze behandelen me alsof ik een gek ben die met zijn machinegeweer door de stad kuierde.

p. 164

“Al mijn spieren schreeuwen moord en brand.

p. 45

“Naast de deur lacht een zwart kastje waar je een badge tegen moet houden me uit.

p. 65

De eerste uren slaap ik als een luiaard met een burn-out.

p. 49

“Een klein meisje van een jaar of acht, met ogen als de Zwarte Zee, staart me aan met de armen om haar opgetrokken knieën heen geslagen.

p. 102

“Opa en oma die voor me supporterden alsof ik de Grand Prix won.

p. 45

“Mijn kop loopt als een oude laptop vast en gaat niet uit.

p. 151

BIJLAGE 4

Vergelijking Signaalwoord: 'als', 'alsof', 'zoals'	Twee dingen worden met elkaar vergeleken via een signaalwoord. Het ene is niet het andere, maar lijkt erop. Voorbeeld: Haar stem die de hoogte ingaat, is als een oranje knipperlicht (p.5)
Metafoor Signaalwoord: (geen signaalwoord)	Twee dingen worden gelijkgesteld zonder signaalwoord. Het ene <i>is</i> het andere. Voorbeeld: Vandaag moet ik niet om het hol van de leeuw heen, maar recht tot in zijn muil. (p.64)
Personificatie Signaalwoord: werkwoord van menselijke handeling	Een niet-menselijk ding krijgt menselijke eigenschappen, gevoelens of gedrag. Voorbeeld: Het schijnsel van de lamp danst op en neer. (p.49)

BIJLAGE 5

Citaat	Antwoord
Het weekdier dat mijn vader was ... een vent met een ruggengraat.	Metafoor
Al mijn spieren schreeuwen moord en brand.	Personificatie
Opa en oma die voor me supporterden alsof ik de Grand Prix won.	Vergelijking
De eerste uren slaap ik als een luiaard met een burn-out.	Vergelijking
Minne grijnst alsof ze de loterij won.	Vergelijking
Grijze pakken wolken spelen tikkertje in de lucht.	Personificatie
Een klein meisje ... met ogen als de Zwarte Zee.	Vergelijking
De deur schuurt als een oude gocart.	Vergelijking
Mijn kop loopt als een oude laptop vast en gaat niet uit.	Vergelijking
Ze behandelen me alsof ik een gek ben die met zijn machinegeweer door de stad kuierde.	Vergelijking
Ik val van het ene beeld in het andere alsof in een bioscoop van zaal naar zaal gekatapulteerd.	Vergelijking
Naast de deur lacht een zwart kastje me uit.	Personificatie